

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету економіки
та управління

Андрій КОЦУР
« 28 » 09 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового
інституту новітніх освітніх
технологій

Святослав ПИТЕЛЬ
« 21 » 09 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни «Ринок праці і зайнятість»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

спеціальність – 073 Менеджмент

освітньо-професійна програма «Управління персоналом»

Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен
Денна	3	5	30	30	4	8	78	150	5
Заочна	3	5	8	4	–	–	138	150	6

Тернопіль – 2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала:
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Ольга ДЯКІВ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, протокол № 2 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Гарант ОПП
канд. екон. наук, доцент

Ольга ДЯКІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Ринок праці і зайнятість»

1. Опис дисципліни «Ринок праці і зайнятість»

Дисципліна – Ринок праці і зайнятість	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань -07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність - 073 Менеджмент	Рік підготовки: денна - 3 заочна - 3 Семестр: денна – 5 заочна - 5
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма «Управління персоналом»	Лекції денна – 30 год. заочна – 8 год Практичні заняття: денна – 30 год. заочна – 4 год.
Загальна кількість годин - 150	ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: денна – 78 год заочна – 138 год Індивідуальна робота – 4 год. Тренінг 8 год
Тижневих годин – 8 аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Ринок праці і зайнятість»

✓ **2.1. Мета вивчення дисципліни** допомогти здобувачам засвоїти знання про теоретичні положення зайнятості та ринку праці і набути вмінь і навичок застосувати ці знання в практиці регулювання механізмів управління зайнятістю на рівні підприємства, галузі та державному рівні; а також оволодіти термінологією, яка використовується в даному курсі та економічних науках взагалі, у практиці роботи служби зайнятості; ознайомленні з статистичними матеріалами та методами їх аналізу; самостійному виконанні розробок класифікаційного характеру в навчальних дослідженнях з основних проблем курсу.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Сформувані здатність: виявляти і оцінювати вплив факторів на кон'юнктуру ринку праці; здатність володіти сучасними методами управлінського впливу на ринок праці та зайнятість населення; вимірювати та аналізувати трансформацію ринку праці з врахуванням цифровізації, існуючих міжнародних стандартів і рекомендацій та особливостей вітчизняної законодавчо-нормативної бази.

Основними завданнями дисципліни:

- сегментувати ринок праці за різними ознаками: функціональним, галузевим та юридично-правовим підходами тощо;
- визначати джерела пропозиції робочої сили;
- аналізувати якісний склад пропозиції робочої сили;
- створення цифрових робочих місць в умовах індустрії 4.0, Індустрії 5.0
- визначати вимоги роботодавців до якості робочої сили в умовах Індустрії 4.0;
- аналізувати можливі джерела розширення попиту на робочу силу;
- користуватися законодавчими актами у визначенні статусу безробітного;
- визначати основні показники та коефіцієнти безробіття;
- оцінювати заходи активної політики на ринку праці;
- оцінювати заходи пасивної політики на ринку праці;
- формулювати напрямки державної політики в соціальному захисті безробітних (надання державної допомоги безробітним, гарантування працевлаштування тощо);
- проектувати заходи держави по підвищенню конкурентоспроможності робочої сили;
- проводити маркетингові дослідження на ринку праці;
- аналізувати зайнятість населення по галузях і сферах господарства, формах власності; продуктивності і рівня оплати праці, використання робочого часу, обсягів прихованого безробіття, процесів вивільнення робочої сили;
- визначати вплив цифрових технологій на формування нових моделей зайнятості;
- систематизувати основні функції держави в системі регулювання ринку праці
- формулювати заходи по посиленню гнучкості ринку праці;
- аналізувати основні завдання інститутів соціального партнерства на ринку праці;
- застосовувати у практичній діяльності правові акти з питань організації нестандартних режимів робочого часу;
- аналізувати вплив цифрових технологій на формування нових моделей зайнятості;
- аналізувати ринки праці зарубіжних країн з метою застосування досвіду на вітчизняному ринку праці;
- аналізувати процеси інтеграції України на світовий ринок праці в період глобалізаційних змін;
- аналізувати процеси розвитку соціальних та економічних підсистем зарубіжних країн, що впливають на формування та регулювання міжнародного ринку праці.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

СК16. Здатність до розуміння процесів цифрової трансформації ринку праці, створення цифрових робочих місць, які оптимізують виробничі процеси, дозволяють реалізувати гнучкі форми зайнятості

СК17. Здатність інтегрувати вимоги законодавства у сфері зайнятості та ринку праці в HR-процеси; здатність вирішувати практичні завдання з використанням цифрових інструментів для створення інклюзивного робочого середовища.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Набуття здобувачами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів «Менеджмент», «Менеджмент персоналу», «Соціальна відповідальність бізнесу», «Маркетинг».

2.5. Результати навчання.

ПРН 18. Володіти методиками аналізу стану ринку праці, прогнозування потреб у робочій силі з урахуванням інклюзивних аспектів, розробляти рекомендації для пошуку роботи та забезпечення зайнятості.

ПРН 19. Організувати та впроваджувати активні програми зайнятості населення, спрямовані на надання рівних можливостей для професійного розвитку підвищення цифрової грамотності та адаптації до нових умов праці.

3. Зміст дисципліни «Ринок праці і зайнятість»:

Змістовий модуль 1. Методологічні основи дослідження зайнятості та ринку праці.

Тема 1. Ринок праці як регулятор зайнятості в економічній системі, його суть та функції

- ◇ Предмет, методи і завдання курсу «Ринок праці і зайнятість».
- ◇ Поняття «ринок праці» та «ринок робочої сили».
- ◇ Зміна сутності понять «праця» «робоча сила» у «новій економіці – економіці знань».
- ◇ Функції ринку праці (суспільного поділу праці, інформаційна, посередницька, відтворювальна, стимулююча, оздоровлююча, регулююча).
- ◇ Види ринку праці (частковий, тіньовий (нерегульований), регульований).
- ◇ Розвиток моделі «Праця 4.0» її характеристики
- ◇ Сегментація ринку праці. Основні сегменти ринку праці:
 - територіальні, демографічні, національні, галузеві, функціональні, професійно-кваліфікаційні, освітні, соціальні, часові, юридично-правові;
- ◇ первинні незалежні робочі місця, первинні підлеглі робочі місця, вторинні робочі місця.
- ◇ Класичний, неокласичний, кейнсіанський, монетариський підходи до аналізу зайнятості.

Література : 6, 9, 10,11, 13,16,18, 19,20,21,22,29,30, 32,39,41,43,44,45,46

Тема 2. Індивідуальна пропозиція на ринку праці. Сукупна пропозиція на ринку праці

- ◇ Поняття "індивідуальної" та "сукупної" пропозиції робочої сили і джерела її поповнення.
- ◇ Чинники, що впливають на обсяги пропозиції робочої сили (демографічні, економічні, соціальні, правові, екологічні, психологічні, політичні).
- ◇ Система статистичних показників пропозиції робочої сили і попиту на робочі місця. Інформаційне забезпечення розрахунків робочої сили з урахуванням економічних чинників.
- ◇ Методичні принципи визначення масштабів пропозиції робочої сили.
- ◇ Якісний склад пропозиції робочої сили за категоріями населення, віком, статтю, професією, кваліфікацією.
- ◇ Методи стимулювання і скорочення пропозиції на ринку праці.
- ◇ Регіональний аспект пропозиції робочої сили в Україні. Обсяги пропозиції, структура; особливості формування і завдання по регулюванню відповідно до попиту на робочу силу в умовах нової економіки України.

Література : 6, 12, 13,14, 15, 16,18, 20,22,24, 26, 29,30, 31, 32,33, 34,35,37,38,39,40,44

Тема 3. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу. Інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення зайнятості

- ◇ Поняття "індивідуального" та "сукупного" попиту на робочу силу.
- ◇ Ринок робочих місць. Вимоги робочих місць до якості робочої сили.
- ◇ Еластичність попиту на робочу силу. Закони похідного попиту.
- ◇ Чинники формування попиту на робочу силу (економічні, соціальні, демографічні, організаційні, техніко-технологічні, природно-біологічні, нормативно-правові).
- ◇ Заходи щодо регулювання попиту на робочу силу (розширення малого підприємництва, сфер зайнятості, індивідуальних та гнучких форм зайнятості, мобільності працівників, розширення підготовки кадрів з нових професій, спеціальностей, тощо).
- ◇ Економічні методи стимулювання та скорочення попиту на робочу силу.
- ◇ Дисбаланс попиту і пропозиції робочої сили в умовах індустрії 4.0, Індустрії 5.0
- ◇ Цифрові робочі місця в умовах індустрії 4.0, Індустрії 5.0
- ◇ Створення інклюзивних робочих місць на ринку праці

- ◇ Джерела інформації при прогнозуванні попиту на робочу силу.
- ◇ Регіонально-галузева аналітика попиту на робочу силу.
- ◇ Побудова розрахункового балансу ринку праці та його складові.
- ◇ Комп'ютеризація інформаційно-аналітичного процесу в державній службі зайнятості.

Література : 6, 9, 12, 13,14, 15,16,18, 20,22, 24, 25,26, 28,29,30,31,32,33, 34,35,36,37,38,40,42,43

Тема 4: Формування ціни робочої сили на ринку праці

- ◇ Особливості купівлі-продажу робочої сили.
- ◇ Вартість робочої сили та ціна праці
- ◇ Витрати роботодавця на робочу силу
- ◇ Якість робочої сили і конкурентоспроможність працівника в умовах Індустрії 4.0
- ◇ Формування ціни робочої сили залежно від рівня компетентності працівника в умовах цифровізації ринку праці
- ◇ Гендерна диференціація в оплаті праці
- ◇ Організація оплати праці в колективному та трудовому договорах

Література: 4, 5, 6, 7, 8,12,13, 14,15,16,18, 19,20,22,24,25,26,27,28,29,32,36,37,38,40,43,44,45

Тема 5. Інвестування у розвиток професійно-кваліфікаційного потенціалу ринку праці.

- ◇ Проблеми якості робочої сили на національному ринку праці України
- ◇ Маркетинг робочої сили як елемент регулювання національного ринку праці
- ◇ Формування професійно-кваліфікаційної збалансованості ринку освітніх послуг і ринку праці в Україні
- ◇ Модернізація національного ринку праці в системі інноваційно-інвестиційного розвитку економіки
- ◇ Інвестування у розвиток професійного рівня працівника

Література: 6, 9, 12, 13, 15, 16,18,20,22,23,24, 25,26,28,29,30,31,32,33, 34,35,37, 41,45,46

Тема 6. Безробіття, його форми та причини

- ◇ Умови існування безробіття.
- ◇ Характеристика причин безробіття.
- ◇ Основні форми безробіття:
 - * абсолютне (фрикційне, структурне, циклічне);
 - * відносне (територіальне, професійне, кваліфікаційне, функціональне, добровільне, вимушене, застійне, інституційне, приховане).
- ◇ Визначення статусу безробітного в Україні. Поняття підходящої роботи.
- ◇ Визначення основних коефіцієнтів безробіття.
- ◇ Показники "оборотності" безробіття:
 - а) частота випадків безробіття;
 - б) його тривалість.
- ◇ Рівень безробіття в країнах світу.

Література : 1, 5,6, 12, 13, 16,17,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 32,34,35,36,37, 40

Тема 7.Механізми саморегулювання і функціонування зайнятості. Правове забезпечення зайнятості

- ◇ Рівні регулювання зайнятості та ринку праці.
- ◇ Регулювання зайнятості та ринку праці на макроекономічному рівні.

- ◇ Регулювання зайнятості та ринку праці на мезорівні.
- ◇ Регулювання зайнятості та ринку праці на мікроекономічному рівні.
- ◇ Правова база регулювання зайнятості.
- ◇ Існуюче законодавство України в регулюванні зайнятості та ринку праці. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття».
- ◇ Активні програми зайнятості як механізм регулювання ринку праці
- ◇ Визнання та дотримання Україною міжнародних трудових норм.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 32,34,35,36,37,41,45,46

Тема 8. Методи регулювання і ресурсне забезпечення зайнятості. Активна і пасивна політика держави на ринку праці

- ◇ Економічні методи регулювання зайнятості та ринку праці.
- ◇ Грошово-кредитна політика.
- ◇ Фіскально-бюджетна політика
- ◇ Система соціального захисту на ринку праці.
- ◇ Заходи активної політики на ринку праці
- ◇ Заходи пасивної політики на ринку праці.
- ◇ Соціальний діалог на ринку праці
- ◇ Програми соціальних інклюзій на цифровому ринку праці
- ◇ Ринок праці та соціальна відповідальність підприємництва.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 32,34,35,36,37,41,42,43,44,45,46

Тема 9. Регулювання зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці

- ◇ Основні аспекти зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці.
- ◇ Складові елементи стратегії кадрової політики фірми.
- ◇ Набір на підприємство - одна з найважливіших складових забезпечення зайнятості.
- ◇ Основні принципи сучасної практики мотивації праці.
- ◇ Професійна підготовка та перепідготовка кадрів на підприємстві. Головні складові підготовки. Можливості підприємства для розвитку працівника.

Література : 1, 6,7,8,9, 10,11, 12,13, 14, 15, 16,17, 18, 19,20,21,22,23,24, 27,29,30, 33,34,35, 36,37,40,43,44,45,46

Тема 10. Зайнятість населення: суть, форми, концепції

- ◇ Закон України «Про зайнятість населення»: його зміст, структура, основні розділи.
- ◇ Зайнятість як соціально-економічне явище.
- ◇ Визнання належності громадян до зайнятого населення України.
- ◇ Види зайнятості, їх класифікація:
 - а) за характером діяльності;
 - б) за соціальною належністю;
 - в) за галузевою належністю;
 - г) за територіальною ознакою;
 - д) за рівнем урбанізації;
 - е) за статевою ознакою;
 - ж) за видами власності;
 - з) за професійно-кваліфікаційною ознакою.

- ◇ Форми зайнятості, їх класифікація:
 - а) за формами організації робочого часу (повна; неповна: видима, невидима, вимушена, добровільна);
 - б) за статусом діяльності (первинна, вторинна);
 - в) за стабільністю трудової діяльності (постійна, тимчасова);
 - г) за характером організації робочих місць та робочого часу (стандартна, нестандартна);
 - д) за формами правового регулювання використання робочої сили (регламентована, нерегламентована).
 - ◇ Концепції зайнятості (повна, глобальна, примусова, добровільна).
 - ◇ Вплив цифрових технологій на формування нових моделей зайнятості. Інноваційна зайнятість – принципи та інструменти формування
 - ◇ Трансформація цінностей зайнятості та розвиток компетентностей на платформах Індустрія 4.0 та Праця 4.0.
 - ◇ Самозайнятість, як важливий напрямок політики держави на ринку праці.
 - ◇ Організація суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану. Оборонний характер робіт, ліквідація надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру.
 - ◇ Організація громадських робіт, як засіб запобігання наслідків прихованого безробіття. Об'єкти громадських робіт. Організаційне та фінансове забезпечення громадських робіт.
 - ◇ Досвід зарубіжних країн з організації громадських робіт.
- Література :** 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 32, 34,35,36,37,38,39,40,41,43,44,45,46

Тема 11. Гнучкість зайнятості

- ◇ Сутність гнучкої зайнятості, її елементи та характеристики.
- ◇ Переваги гнучких форм зайнятості населення.
- ◇ Неповний робочий час та його різновиди. Скорочений робочий тиждень. Альтернативний робочий час. Поділ робочого місця між двома працівниками.
- ◇ Гнучкий робочий рік.
- ◇ Стиснутий робочий тиждень.
- ◇ Гнучкі графіки робочого часу.
- ◇ Надомна праця.
- ◇ Трансформація форм і видів зайнятості в період глобалізаційних процесів у сфері зайнятості:
 - ◆ запозичена праця (лізинг, аутсорсинг, аутстафінг) персоналу;
 - ◆ телеробота, або дистанційна зайнятість;
 - ◆ віддалена робота (фріланс) тощо
- ◇ Цифрова зайнятість її характеристики.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,24, 25,26, 27,29,30, 34,35,36,37,38,41,42,43,44,45,46

Тема 12. Органи державного впливу на зайнятість та ринок праці. Профспілки та підприємці на ринку праці.

- ◇ Інституційна схема регулювання ринку праці України.
- ◇ Інститути соціального партнерства. Національна тристороння соціально-економічна рада.
- ◇ Основні завдання та функції Державної служби зайнятості в реалізації політики зайнятості населення.
- ◇ Роботодавці в Україні. Федерація роботодавців України. Територіальні організації роботодавців. Галузеві об'єднання організацій роботодавців. Асоційовані організації роботодавців
- ◇ Функції та структура профспілок в Україні. Участь профспілок в регулюванні трудових відносин, зайнятості населення, забезпеченні соціального захисту.

- ◇ Держава в системі соціального партнерства.
- ◇ Основні завдання та функції служб зайнятості зарубіжних країн.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30,32, 34,35,36,37,41,45,46

Тема 13. Вплив глобалізації на зайнятість та інтеграція України у світовий ринок праці

- ◇ Глобалізація та її вплив на ринок праці України.
- ◇ Інтеграція України на світовий ринок праці.
- ◇ Економічний розвиток, оплата праці й активна політика зайнятості на "зовнішньому" ринку праці у Швеції.
 - ◇ Державна та профспілкова політика в формуванні конкурентоспроможності робочої сили на "внутрішньому" ринку праці в Японії.
 - ◇ Децентралізація ринку праці в США. Форми соціального захисту безробітних. Заходи активної та пасивної дії на ринку праці у Великобританії

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30,31,32, 34,35,36,37,41,45,46

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Ринок праці і зайнятість»

4.1. Денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	ІРС	Тренінг	СРС	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Методологічні основи дослідження ринку праці						
Тема 1. Ринок праці як регулятор зайнятості в економічній системі, його суть та функції	2	2	2	4	4	ситуаційні завдання
Тема 2. Індивідуальна пропозиція на ринку праці. Сукупна пропозиція на ринку праці	2	2			5	аналітичні завдання, кросворд
Тема 3. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу. Інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення зайнятості	4	4			4	задачі, аналітичні завдання
Тема 4: Формування ціни робочої сили на ринку праці	2	2			4	ситуаційно-рольові ігри
Тема 5. Інвестування у розвиток професійно-кваліфікаційного потенціалу ринку праці	2	2			4	ситуаційно-рольові ігри
Змістовий модуль 2. Регулювання безробіття та зайнятості на ринку праці						
Тема 6. Безробіття, його форми та причини	2	2	2	4	6	задачі, аналітичні завдання
Тема 7. Механізми саморегулювання і функціонування зайнятості. Правове забезпечення зайнятості	2	2			8	ситуаційні завдання
Тема 8. Методи регулювання і ресурсне забезпечення зайнятості. Активна і пасивна політика держави на ринку праці	2	2			6	кейси, задачі
Тема 9. Регулювання зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці	2	2			7	ситуаційно-рольові ігри
Тема 10. Зайнятість населення: суть, форми, концепції	4	4			10	ситуаційні завдання
Тема 11. Гнучкість зайнятості	2	2			8	задачі, кросворд
Тема 12. Органи державного впливу на зайнятість та ринок праці. Профспілки та підприємці на ринку праці.	2	2			8	ситуаційно-рольові ігри
Тема 13. Вплив глобалізації на зайнятість та інтеграція	2	2			6	аналітичні завдання

України у світовий ринок праці						
Всього 150 год	30	30	4	8	78	

4.2. Заочна форма навчання

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	СРС	
Змістовий модуль 1. Методологічні основи дослідження ринку праці				
Тема 1. Ринок праці як регулятор зайнятості в економічній системі, його суть та функції			10	
Тема 2. Індивідуальна пропозиція на ринку праці. Сукупна пропозиція на ринку праці	2	2	15	
Тема 3. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу. Інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення зайнятості	2		15	
Тема 4: Формування ціни робочої сили на ринку праці			10	
Тема 5. Інвестування у розвиток професійно-кваліфікаційного потенціалу ринку праці			10	
Змістовний модуль 2. Регулювання безробіття та зайнятості на ринку праці				
Тема 6. Безробіття, його форми та причини	2		6	
Тема 7. Механізми саморегулювання і функціонування зайнятості. Правове забезпечення зайнятості			10	-
Тема 8. Методи регулювання і ресурсне забезпечення зайнятості. Активна і пасивна політика держави на ринку праці			10	
Тема 9. Регулювання зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці			10	
Тема 10. Зайнятість населення: суть, форми, концепції	2	2	10	
Тема 11. Гнучкість зайнятості			10	
Тема 12. Органи державного впливу на зайнятість та ринок праці. Профспілки та підприємці на ринку праці.			10	
Тема 13. Вплив глобалізації на зайнятість та інтеграція України у світовий ринок праці			10	
Всього 150 год	8	4	138	

5. Тематика практичних занять.

I. Змістовий модуль 1. Методологічні основи дослідження зайнятості та ринку праці.

Тема 1. Ринок праці як регулятор зайнятості в економічній системі, його суть та функції

Мета заняття: сформулювати чітке уявлення про предмет, методи курсу "Ринок праці і зайнятість" його зміст та завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Засвоїти умови виникнення ринку праці, особливості товару "праця", його ціну, витрати роботодавця на робочу силу; функції та сегментація ринку праці.

Питання для обговорення

- ◇ Предмет, методи і завдання курсу «Ринок праці і зайнятість».
- ◇ Поняття "ринок праці" та "ринок робочої сили".
- ◇ Розвиток моделі «Праця 4.0» її характеристики
- ◇ Функції ринку праці (суспільного поділу праці, інформаційна, посередницька, відтворювальна, стимулююча, оздоровлююча, регулююча).
- ◇ Види ринку праці (частковий, тіньовий (нерегульований), регульований).
- ◇ Сегментація ринку праці. Основні сегменти ринку праці:
 - територіальні, демографічні, національні, галузеві, функціональні, професійно-кваліфікаційні, освітні, соціальні, часові, юридично-правові;
 - первинні незалежні робочі місця, первинні підлеглі робочі місця, вторинні робочі місця.
- ◇ Класичний, неокласичний, кейнсіанський, монетариський підходи до аналізу зайнятості

Література : 6, 9, 10,11, 13,16,18, 19,20,21,22,29,30, 39,41,43,44,45,46

Тема 2. Індивідуальна пропозиція на ринку праці. Сукупна пропозиція на ринку праці

Мета заняття: вивчити особливості формування та чинники впливу на обсяги пропозиції робочої сили; методичні принципи визначення масштабів останньої. Провести аналітику регіонально-галузевих аспектів пропозиції робочої сили в Україні.

Питання для обговорення

- ◇ Поняття "індивідуальної" та "сукупної" пропозиції робочої сили і джерела її поповнення.
- ◇ Чинники, що впливають на обсяги пропозиції робочої сили (демографічні, економічні, соціальні, правові, екологічні, психологічні, політичні).
- ◇ Система статистичних показників пропозиції робочої сили і попиту на робочі місця. Інформаційне забезпечення розрахунків робочої сили з урахуванням економічних чинників.
- ◇ Методичні принципи визначення масштабів пропозиції робочої сили.
- ◇ Якісний склад пропозиції робочої сили за категоріями населення, віком, статтю, професією, кваліфікацією.
- ◇ Методи стимулювання і скорочення пропозиції на ринку праці.
- ◇ Регіональний аспект пропозиції робочої сили в Україні. Обсяги пропозиції, структура; особливості формування і завдання по регулюванню відповідно до попиту на робочу силу в умовах цифровізації економіки України.

Література : 6, 12, 13,14, 15, 16,18, 20,22,24, 26, 29,30, 31, 33, 34,35,37,38,39,40,44

Тема 3. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу. Інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення зайнятості

Мета заняття: засвоїти інформацію про обсяг і структуру попиту на робочу силу, умови його формування; економічні методи стимулювання та скорочення попиту на робочу силу. Оволодіти методикою проведення регіонально-галузевого аналізу попиту на робочу силу.

Питання для обговорення

- ◇ Поняття "індивідуального" та "сукупного" попиту на робочу силу.
- ◇ Ринок робочих місць. Вимоги робочих місць до якості робочої сили.
- ◇ Еластичність попиту на робочу силу. Закони похідного попиту.
- ◇ Чинники формування попиту на робочу силу (економічні, соціальні, демографічні, організаційні, техніко-технологічні, природно-біологічні, нормативно-правові).
- ◇ Заходи щодо регулювання попиту на робочу силу (розширення малого підприємництва, сфер зайнятості, індивідуальних та гнучких форм зайнятості, мобільності працівників, розширення підготовки кадрів з нових професій, спеціальностей, тощо).
- ◇ Економічні методи стимулювання та скорочення попиту на робочу силу.
- ◇ Дисбаланс попиту і пропозиції робочої сили в умовах індустрії 4.0, Індустрії 5.0
- ◇ Цифрові робочі місця в умовах індустрії 4.0, Індустрії 5.0
- ◇ Створення інклюзивних робочих місць на ринку праці
- ◇ Джерела інформації при прогнозуванні попиту на робочу силу.
- ◇ Регіонально-галузева аналітика попиту на робочу силу.
- ◇ Побудова розрахункового балансу ринку праці та його складові.
- ◇ Комп'ютеризація інформаційно-аналітичного процесу в державній службі зайнятості.

Література : 6, 9, 12, 13,14, 15,16,18, 20,22, 24, 25,26, 28,29,30,31,32,33, 34,35,36,37,38,40,42,43

Тема 4: Формування ціни робочої сили на ринку праці

Мета заняття: з'ясувати особливості формування вартості робочої сили та ціни праці; залежність конкурентоспроможності працівника та ціни робочої сили.

Питання для обговорення

- ◇ Особливості купівлі-продажу робочої сили.
- ◇ Вартість робочої сили та ціна праці
- ◇ Витрати роботодавця на робочу силу
- ◇ Якість робочої сили і конкурентоспроможність працівника в умовах індустрії 4.0
- ◇ Формування ціни робочої сили залежно від рівня компетентності працівника в умовах цифровізації ринку праці
- ◇ Гендерна диференціація в оплаті праці
- ◇ Організація оплати праці в колективному та трудовому договорах

Література: 4, 5, 6, 7, 8,12,13, 14,15,16,18, 19,20,22,24,25,26,27,28,29,36,37,38,40,43,44,45

Тема 5. Інвестування у розвиток професійно-кваліфікаційного потенціалу ринку праці

Мета заняття: засвоїти фактори впливу на якість робочої сили на національному ринку праці, розширити знання в царині маркетингу робочої сили; формування професійно-кваліфікаційної збалансованості ринку освітніх послуг та ринку праці; модернізації національного ринку праці.

Питання для обговорення

- ◇ Проблеми якості робочої сили на національному ринку праці України
- ◇ Маркетинг робочої сили як елемент регулювання національного ринку праці
- ◇ Формування професійно-кваліфікаційної збалансованості ринку освітніх послуг і ринку праці в Україні
- ◇ Модернізація національного ринку праці в системі інноваційно-інвестиційного розвитку економіки
- ◇ Інвестування у розвиток професійного рівня працівника

Література: 6, 9, 12, 13, 15, 16,18,20,22,23,24, 25,26,28,29,30,31,32,33, 34,35,37, 41,45,46

Змістовний модуль 2. Регулювання безробіття та зайнятості на ринку праці

Тема 6. Безробіття, його форми та причини

Мета: засвоїти умови та причини існування безробіття, його види та форми. Закріпити методику розрахунку основних показників та коефіцієнтів безробіття

Питання для обговорення

- ◇ Умови існування безробіття.
- ◇ Характеристика причин безробіття.
- ◇ Основні форми безробіття:
 - * абсолютне (фрикційне, структурне, циклічне);
 - * відносне (територіальне, професійне, кваліфікаційне, функціональне, добровільне, вимушене, застійне, інституційне, приховане).
- ◇ Визначення статусу безробітного в Україні. Поняття підходящої роботи.
- ◇ Визначення основних коефіцієнтів безробіття.
- ◇ Показники "оборотності" безробіття:
 - а) частота випадків безробіття;
 - б) його тривалість.
- ◇ Рівень безробіття в країнах світу.

Література : 1, 5,6, 12, 13, 16,17,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 34,35,36,37, 40

Тема 7.Механізми саморегулювання і функціонування зайнятості. Правове забезпечення зайнятості

Мета: засвоїти рівні регулювання ринку праці України; ознайомитися з нормативно-правовими актами в царині ринку праці.

Питання для обговорення

- ◇ Рівні регулювання зайнятості та ринку праці.
- ◇ Регулювання зайнятості та ринку праці на макроекономічному рівні.
- ◇ Регулювання зайнятості та ринку праці на мезорівні.
- ◇ Регулювання зайнятості та ринку праці на мікроекономічному рівні.
- ◇ Правова база регулювання зайнятості.
- ◇ Існуюче законодавство України в регулюванні зайнятості та ринку праці. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття».
- ◇ Активні програми зайнятості як механізм регулювання ринку праці
- ◇ Визнання та дотримання Україною міжнародних трудових норм.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 34,35,36,37,41,45,46

Тема 8. Методи регулювання і ресурсне забезпечення зайнятості. Активна і пасивна політика держави на ринку праці

Мета заняття: засвоїти методи регулювання ринку праці; роль соціального діалогу на ринку праці; активну і пасивну політику держави на ринку праці.

Питання для обговорення

- ◇ Економічні методи регулювання зайнятості та ринку праці.
- ◇ Грошово-кредитна політика.
- ◇ Фіскально-бюджетна політика

- ◇ Система соціального захисту на ринку праці.
- ◇ Заходи активної політики на ринку праці
- ◇ Заходи пасивної політики на ринку праці.
- ◇ Соціальний діалог на ринку праці
- ◇ Програми соціальних інклюзій на цифровому ринку праці
- ◇ Ринок праці та соціальна відповідальність підприємництва.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 34,35,36,37,41,42,43,44,45,46

Тема 9. Регулювання зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці

Мета заняття: з'ясувати основні аспекти зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці; суть кадрової політики в організації, що включає формування, розподіл і раціональне використання працівників, а також оплату праці та професійну підготовку

Питання для обговорення

- ◇ Основні аспекти зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці.
- ◇ Складові елементи кадрової політики фірми.
- ◇ Набір на підприємство - одна з найважливіших складових забезпечення зайнятості.
- ◇ Основні принципи сучасної практики мотивації праці.
- ◇ Професійна підготовка та перепідготовка кадрів на підприємстві. Головні складові підготовки. Можливості підприємства для розвитку працівника.

Література : 1, 6,7,8,9, 10,11, 12,13, 14, 15, 16,17, 18, 19,20,21,22,23,24, 27,29,30, 33,34,35, 36,37,40,43,44,45,46

Тема 10. Зайнятість населення: суть, форми, концепції

Мета заняття: поглибити сутність поняття «зайнятість як соціально-економічне явище»; засвоїти Закон України "Про зайнятість населення"; належність громадян до зайнятого населення; види, форми та концепції зайнятості; завдання та порядок організації громадських робіт.

Питання для обговорення

- ◇ Закон України «Про зайнятість населення»: його зміст, структура, основні розділи.
- ◇ Зайнятість як соціально-економічне явище.
- ◇ Визнання належності громадян до зайнятого населення України.
- ◇ Види зайнятості, їх класифікація:
 - а) за характером діяльності;
 - б) за соціальною належністю;
 - в) за галузевою належністю;
 - г) за територіальною ознакою;
 - д) за рівнем урбанізації;
 - е) за статевою ознакою;
 - ж) за видами власності;
 - з) за професійно-кваліфікаційною ознакою.
- ◇ Форми зайнятості, їх класифікація:
 - а) за формами організації робочого часу (повна; неповна: видима, невидима, вимушена, добровільна);
 - б) за статусом діяльності (первинна, вторинна);
 - в) за стабільністю трудової діяльності (постійна, тимчасова);
 - г) за характером організації робочих місць та робочого часу (стандартна, нестандартна);
 - д) за формами правового регулювання використання робочої сили (регламентована, нерегламентована).

- ◇ Концепції зайнятості (повна, глобальна, примусова, добровільна).
- ◇ Вплив цифрових технологій на формування нових моделей зайнятості. Інноваційна зайнятість – принципи та інструменти формування
- ◇ Трансформація цінностей зайнятості та розвиток компетентностей на платформах Індустрія 4.0 та Праця 4.0.
- ◇ Самозайнятість, як важливий напрямок політики держави на ринку праці.
 - ◇ Організація суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану. Оборонний характер робіт, ліквідація надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру.
 - ◇ Організація громадських робіт, як засіб запобігання наслідків прихованого безробіття. Об'єкти громадських робіт. Організаційне та фінансове забезпечення громадських робіт.
 - ◇ Досвід зарубіжних країн з організації громадських робіт.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30, 34,35,36,37,38,39,40,41,43,44,45,46

Тема 11. Гнучкість зайнятості

Мета: вивчити суть гнучкого ринку праці та гнучких форм зайнятості; види режимів роботи.

Питання для обговорення

- ◇ Сутність гнучкої зайнятості, її елементи та характеристики.
- ◇ Переваги гнучких форм зайнятості населення.
- ◇ Неповний робочий час та його різновиди. Скорочений робочий тиждень. Альтернативний робочий час. Поділ робочого місця між двома працівниками.
- ◇ Гнучкий робочий рік.
- ◇ Стиснутий робочий тиждень.
- ◇ Гнучкі графіки робочого часу.
- ◇ Надомна праця.
- ◇ Трансформація форм і видів зайнятості в період глобалізаційних процесів у сфері зайнятості:
 - ◆ запозичена праця (лізинг, аутсорсинг, аутстафінг) персоналу;
 - ◆ телеробота, або дистанційна зайнятість;
 - ◆ віддалена робота (фріланс) тощо
 - ◇ Цифрова зайнятість її характеристики.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,24, 25,26, 27,29,30, 34,35,36,37,38,41,42,43,44,45,46

Тема 12. Органи державного впливу на зайнятість та ринок праці. Профспілки та підприємці на ринку праці.

Мета: засвоїти роль, значення та функції державної служби зайнятості; діяльність держави та профспілок на ринку праці; зарубіжний досвід функціонування служб зайнятості.

Питання для обговорення

- ◇ Інституційна схема регулювання ринку праці України.
- ◇ Інститути соціального партнерства. Національна тристороння соціально-економічна рада.
 - ◇ Основні завдання та функції Державної служби зайнятості в реалізації політики зайнятості населення.
 - ◇ Роботодавці в Україні. Федерація роботодавців України. Територіальні організації роботодавців. Галузеві об'єднання організацій роботодавців. Асоційовані організації роботодавців

◇ Функції та структура профспілок в Україні. Участь профспілок в регулюванні трудових відносин, зайнятості населення, забезпеченні соціального захисту.

◇ Держава в системі соціального партнерства.

◇ Основні завдання та функції служб зайнятості зарубіжних країн.

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30,32, 34,35,36,37,41,45,46

Тема 13. Вплив глобалізації на зайнятість та інтеграція України у світовий ринок праці

Мета: сформувати чітке уявлення на прикладі країн цифровою економікою про особливості формування, розвитку та регулювання "зовнішнього", "внутрішнього" та "децентралізованого" ринків праці

Питання для обговорення

- ◇ Глобалізація та її вплив на ринок праці України.
- ◇ Інтеграція України на світовий ринок праці.
- ◇ Економічний розвиток, оплата праці й активна політика зайнятості на "зовнішньому" ринку праці у Швеції.
- ◇ Державна та профспілкова політика в формуванні конкурентоспроможності робочої сили на "внутрішньому" ринку праці в Японії.
- ◇ Децентралізація ринку праці в США. Форми соціального захисту безробітних.
- ◇ Заходи активної та пасивної дії на ринку праці у Великобританії

Література : 1, 2, 3, 4, 5,6,7,8, 9, 10,11, 12, 13,14, 15,16,18, 19,20,21,22,23,27,29,30,31,32, 34,35,36,37,41,45,46

7. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Ринок праці і зайнятість»

Самостійна робота здобувачів є одним з основних способів набуття знань з курсу «Ринок праці і зайнятість».

Контроль самостійного вивчення дисципліни відбувається на основі підготовки реферату з обраної теми та практичного завдання.

Тематика самостійної роботи
<p>Ринок праці як регулятор зайнятості в економічній системі, його суть та функції Основні поняття та статистичні показники, що характеризують ринкову економічну систему і місце ринку праці в сучасній економіці. Взаємозв'язок ринку праці з іншими компонентами економічної системи Методи виявлення окремих сегментів ринку праці та визначення їх масштабів Особливості формування ринку праці в аграрному секторі (на конкретному прикладі) Специфіка професійної сегментації регіональних ринків праці Ринок інноваційної праці Основні тенденції формування цифрового ринку праці</p>
<p>Індивідуальна пропозиція на ринку праці. Сукупна пропозиція на ринку праці Сутність теорії раціональних сподівань на ринку праці Вплив цифрових платформ на ринок праці України Роль макроекономічної політики в Україні у встановленні ринку праці Практичне використання класичної теорії пропозиції робочого часу в світовій теорії та практиці Динаміка чисельності та структура населення як основа пропозиції робочої сили. Статистичні показники масштабів пропозиції робочої сили на регіональних ринках праці.</p>
<p>Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу. Інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення зайнятості</p>

<p>Регіональна пропозиція робочої сили та регіональний попит на робочі місця. Методичні підходи до оцінки якості та інтенсивності структурних зрушень в попиті на робочу силу. Вплив цифрових технологій на трансформацію професій Розвиток системи робочих місць як основи підвищення попиту на робочу силу. Основи формування цифрових робочих місць Попит на HR-компетентності у час <u>військових дій</u> в Україні</p>
<p>Формування ціни робочої сили на ринку праці Забезпечення якості людського потенціалу у період військового стану Вплив гіг-економіки на формування ціни праці Ризики нерівності на цифровому ринку праці: матеріальний та моральні аспекти Особливості регулювання ціни праці в Україні період військового стану Чинники формування конкурентоспроможної системи управління оплатою праці Інститути забезпечення професійної конкурентоспроможності робочої сили Методи виміру і динаміка ціни робочої сили Роль інвестицій в підвищенні якості робочої сили</p>
<p>Інвестування у розвиток професійно-кваліфікаційного потенціалу ринку праці Вплив системи професійної освіти на стан ринку праці в Україні Створення умов для розвитку цифрових компетенцій працівників Найуразливі професійні та соціально-демографічні групи населення на ринку праці України Чинники конкурентоспроможності робочої сили на ринку праці. Жінки на ринку праці України: проблеми та шляхи їх вирішення Молодь на ринку праці України: проблеми та шляхи їх вирішення</p>
<p>Безробіття, його форми та причини Регіональне безробіття в Україні та розвиток нової економіки Природна норма безробіття: суть, методи визначення, сучасні рівні Визначення загального рівня безробіття за даними зареєстрованої та прихованої неповної зайнятості, плинності робочої сили, динаміки обсягів виробництва. Аналіз причин та наслідків безробіття Вплив цифровізації на тривалість безробіття</p>
<p>Механізми саморегулювання і функціонування зайнятості. Правове забезпечення зайнятості Механізм державного регулювання і саморегулювання ринку праці на макрорівні. Роль держави у регулюванні цифрового ринку праці Особливості регулювання регіональних ринків праці Сучасні методи і шляхи пошуку роботи Інновації на сучасному ринку праці Регулювання ринку праці в інноваційній економіці</p>
<p>Методи регулювання і ресурсне забезпечення зайнятості. Активна і пасивна політика держави на ринку праці Особливості формування ринку праці в аграрному секторі (на конкретному прикладі) Соціальна інклюзія на цифровому ринку праці Моніторингова оцінка стану і кон'юнктури регіональних ринків праці Характеристика активної політики зайнятості: поняття, мета, форми та методи, джерела фінансування, регіони поширення Характеристика пасивної політики зайнятості: поняття, мета, форми та методи, джерела фінансування, регіони поширення</p>
<p>Регулювання зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці Забезпечення зайнятості на внутрішньофірмовому ринку праці Методи пристосування внутрішньофірмової пропозиції робочої сили до економічних змін Державні заходи щодо пом'якшення негативних наслідків вивільнення працівників Маркетинг національного і внутрішньофірмового ринків праці Роль професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних у</p>

<p>вдосконаленні зайнятості</p> <p>Програми перенавчання та підтримки працівників на цифровому ринку праці</p>
<p>Зайнятість населення: суть, форми, концепції</p> <p>Практичне використання пропозиції робочого часу в світовій теорії та практиці</p> <p>Еволюція підходів до формування політики сприяння зайнятості та захисту від безробіття</p> <p>Забезпечення цифрової зайнятості трудоактивного населення як один з пріоритетів державної соціально-економічної стратегії</p> <p>Видима та невидима форми неповної зайнятості, чинники їх розвитку та методи вимірювання</p> <p>Напрями забезпечення інноваційної зайнятості в Україні</p> <p>Вплив цифрових технологій на традиційні моделі зайнятості</p>
<p>Органи державного впливу на зайнятість та ринок праці. Профспілки та підприємці на ринку праці.</p> <p>Концепція державного регулювання ринку праці України</p> <p>Реклама та паблік релейшнз в діяльності служб зайнятості</p> <p>Соціальне партнерство на ринку праці України: проблеми та шляхи підвищення ефективності</p> <p>Організаційно-економічні та фінансові методи державного впливу на роботодавців у сфері соціально-трудоких відносин</p> <p>Вплив інвестиційної політики держави і роботодавців на стан зайнятості населення.</p> <p>Соціальна відповідальність роботодавців на цифровому ринку праці</p> <p>Соціальний діалог на ринку праці</p> <p>Соціальна відповідальність партнерів за рівень зайнятості населення у регіоні</p>
<p>Гнучкість зайнятості</p> <p>Видима та невидима форми неповної зайнятості, чинники їх розвитку та методи вимірювання</p> <p>Нелегальний сектор ринку праці та нелегальна зайнятість: сутність та методи виміру</p> <p>Стратегії адаптації працівників та роботодавців до умов гнучкої зайнятості</p> <p>Нестандартні форми зайнятості та їх види. Статистичні методи їх визначення, джерела інформації</p> <p>Громадські роботи та їх роль в періоди економічної кризи</p> <p>Сучасні тенденції поширення гнучких ринків праці: причини та наслідки. Статистична характеристика ситуації. Можливості поширення діючої статистичної методології на Україні</p> <p>Гнучкість витрат на робочу силу як стимул до колективної високопродуктивної праці</p> <p>Місце гнучких форм зайнятості серед заходів сприяння працевлаштуванню населення</p> <p>Гнучкі форми зайнятості як чинник пристосування фірм до економічних змін.</p> <p>Нові форми зайнятості в «новій економіці – економіці знань»</p>
<p>Вплив глобалізації на зайнятість та інтеграція України у світовий ринок праці</p> <p>Характеристика сучасних тенденцій розвитку загальноосвітнього ринку праці.</p> <p>Методи стимулювання попиту на робочу силу: економічні (прямі інвестиції, податкові пільги, кредити) та адміністративні. Можливості адаптації міжнародного досвіду до української реальності</p> <p>Характер, причини та форми прояву сучасної кризи системи робочих місць в розвинених країнах світу.</p> <p>Приховане безробіття у вітчизняній і міжнародній статистичній методології; інституційні важелі реєстрації прихованого безробіття</p> <p>Масштаби зайнятості в тіньовій економіці різних країн світу</p> <p>Інтеграція України у світовий ринок праці.</p> <p>Можливості використання зарубіжного досвіду на вітчизняному ринку праці.</p> <p>Шляхи формування міжнародного ринку робочої сили</p> <p>Вплив глобалізації на цифровий ринок праці</p>

Практичне завдання до самостійної роботи

Здобувач виконує дане завдання по окремому регіону попередньо погодивши його з викладачем. Проводить аналітичне та статистичне дослідження ринку праці за наступними напрямками:

- Загальна характеристика ринку праці регіону.
- Пропозиція робочої сили на регіональному ринку праці.
- Структура робочих місць на регіональному ринку праці.
- З допомогою статистичних даних проведіть аналіз попиту на робочу силу:
 - а) регіональний аспект;
 - б) галузевий аспект;
- дайте оцінку стосовно якості та структурних зрушень в попиті на робочу силу. В яких регіонах України найбільш суттєво виявляється зниження попиту на робочу силу?
- Політика доходів та заробітна плата на регіональному ринку праці.
- Рівень безробіття на регіональному ринку праці.
- Рівень зайнятості на регіональному ринку праці.
- Пропозиції щодо покращення регулювання ринку праці в регіоні.

Джерелом інформації для виконання практичних завдань є дані державної служби зайнятості <https://dcz.gov.ua> а також Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>, а також матеріали регіональних служб зайнятості та служб статистики.

8. Організація і проведення тренінгу з дисципліни «Ринок праці і зайнятість»

Трєнінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення здобувачів з темою тренінгового заняття.
2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі здобувачів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах здобувачів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. **Підведення підсумків.** Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Мета тренінгу: «Презентація себе на ринку праці»

Завдання тренінгу: Ознайомити здобувачів з самомаркетингом на сучасному ринку праці; набути вміння презентувати себе на ринку праці, підвищити впевненість у власних силах

Назва тренінгу	Завдання
Вступна частина	Скласти резюме здобувача (чітко визначити знання, вміння, вказати рівень цифрової грамотності) супровідний лист,
Організаційна частина	Проаналізувати свої сильні і слабкі сторони, цінності, інтереси; визначити цілі при пошуку роботи, розробити план дій

Практична частина	Презентація себе на ринку праці (проходження співбесіди, тестування, рольові ігри, кейси)
Підведення підсумків	Оцінити свої компетенції та визначити напрямки розвитку кар'єри
Оцінка ефективності тренінгу	Анкетування здобувачів до і після тренінгу, спостереження за учасниками під час тренінгу, ефективна стратегія пошуку роботи

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Ринок праці і зайнятість» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навиків за шкалою Університету здійснюється на основі модульно-рейтингової системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної самостійної роботи здобувачів, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення рейтингу здобувача, запровадження здорової конкуренції між здобувачами у навчанні і розвитку творчих їх здібностей. Модульно-рейтинговий контроль здійснюється на основі попередньо визначених змістових модулів, які є логічно завершеними частинами теоретичного та практичного навчального матеріалу за окремими етапами вивчення дисципліни.

За бальною шкалою оцінювання, яка використовується в навчальному закладі, рівень засвоєння матеріалу оцінюється наступним чином:

- 90 – 100 балів – 5 (відмінно)
- 75 – 89 балів – 4 (добре)
- 60 – 74 балів – 3 (задовільно)
- до 60 балів – 2 (незадовільно).

За окремими формами контролю знань здобувачів з дисципліни застосовуються критерії оцінювання, подані в таблиці

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ринок праці і зайнятість» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих протягом 1-8 занять (за 1-5	Модульний контроль проводиться з 1-5 теми і включає: тести 20 тестів по 2 бали = 40 балів;	Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих протягом 9-	Модульний контроль проводиться з 6-13 теми і включає тести 20 тестів по 2 бали = 40 балів; два	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання 5 завдань. Оцінювання за 100-	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання 2 завдань. Оцінювання за 100-	Одне теоретичне питання: 20 балів; тести 20 тестів по 2 бали = 40 балів) і одне практичне

теми). Оцінювання за 100-бальною шкалою (здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття).	два завдання 60 балів (2 по 30 балів) Оцінювання за 100-бальною шкалою	15 занять (за 6-13 теми). Оцінювання за 100-бальною шкалою	практичні завдання 60 балів (2 по 30 балів) Оцінювання за 100-бальною шкалою	бальною шкалою	бальною шкалою	завдання – 40 балів Оцінювання за 100-бальною шкалою
---	--	---	--	----------------	----------------	--

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота, екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 20 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 40 балів;

2 бали – на тест надано правильну відповідь.

задач (практичних завдань): 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 30 балів, що в підсумку дає максимально 60 балів;

20–30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

10–19 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–9 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

одна задача 40 балів:

30–40 балів – має глибокі знання методики розв'язування, у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

15–29 балів – правильна не повна частота розрахунків, у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–14 балів – наявні узагальнені висновки, не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного (проблемного) питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	номер заняття
1.	Фліпчарт	1-15
2.	Ноутбук	1-15
3.	І Проектор	1-15
4.	Паке́т презентаційних матеріалів	1-15

Літературні джерела:

1. Збірка нормативних актів Міжнародної організації праці щодо проблем зайнятості населення. Випуск I – Київ, 2002
2. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» Закон України від 20.10.2014 р. №1706-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
3. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні. Закон України від 19.12.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
4. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні. Закон України від 21.03.1991 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Закон України. Офіц. текст із змін. станом на 1 січн. 2018 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
6. Про зайнятість населення : Закон України від 05. 07. 2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=803-12>.
7. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01. 07. 1993 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3356-12>.
8. Про оплату праці : Закон України від 24. 03. 1995. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95-%E2%F0>.
9. Про організації роботодавців : Закон України 22. 06. 2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2436-14>.
10. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12. 2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів : Закон України від 03. 03. 1998 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=137%2F98-%E2%F0>.
12. Безтелесна Л., Юрчик Г. Ринок праці: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2012. 270 с.
13. Волкова О.В. Ринок праці. Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007. – 624 с. URL: <http://uchebniks.net/book/185-rinok-praci-navchalnij-posibnik-volkova-ov.html>
14. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення : моногр. [А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін.] ; за наук. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. К. : КНЕУ, 2017. 500 с.

15. Гнатенко І., Рубежанська В. Національний ринок праці: ключові аспекти державного регулювання: моногр. Харків:СГ НТМ «Новий курс». 2019. 248 с
16. Дяків О. Коцур А. та ін. Аудит персоналу та hr-аналітика як інструменти ефективного управління персоналом організації. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України [науковий журнал]* 2024. Вип.29 С. 87-93 URL: <http://econa.wunu.edu.ua/index.php/econa/issue/view/90>
17. Дяків О.П., Жуковська А.Ю. Інклюзивний менеджмент: зарубіжний досвід та перспективи впровадження в Україні. *Інноваційна економіка*. 2024. №3 (99) с. 36-46 URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1272/1374>
18. Дяків О. Жуковська А. Вектори та інструменти інклюзивного розвитку територіальних громад. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України[наук. журнал]*. 2021 .Вип. №26. Тернопіль. *Економічна думка*, С.62-71. URL: <http://rarrpsu.wunu.edu.ua/index.php/rarrpsu/article/view/414>
19. Дяків О.,Шушпанов Д., Прохоровська С.А. , Островецький В., Коцур А., Хлипівка О. Цифрова трансформація управління персоналом: виклики та можливості. *Економічний аналіз*. том.34 №4.2024. С. 213-238 URL: <http://econa.wunu.edu.ua/index.php/econa/issue/view/90>
20. Дяків О.П. Вплив цифрових технологій на трансформацію ринку праці. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. вип.28. 2023. С.104-111
21. Дяків О.П. Управління персоналом : навчально-методичний посібник для всіх економічних спеціальностей / О.Дяків, В. Островецький. Тернопіль, 2018.288 с.
22. Дяків О.П. Трансформація структури зайнятості населення Тернопільської області в контексті подолання наслідків економічної кризи // *Сталий розвиток аграрно-індустріального регіону: передумови, загрози і перспективи досягнення* :моногр./за ред. д.е.н.проф. А.І. Крисоватого та д.е.н. професора О.М. Десятнюк .Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 440 с.
23. Дяків О.П. Внутрішнє середовище корпоративної соціальної відповідальності. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Імперативи та інноваційні механізми забезпечення гідної праці в умовах становлення нової економіки»* Київ: КНЕУ, 2017.с. 346-348
24. Ільч Л. М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: моногр. К.: Алерта. 2017. 608 с
25. Інклюзія в дії: стратегії впровадження в Україні та світі : колект. Монографія К. М. Біницька та ін. Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2022. 325 с.
26. Колот А.М., Герасименко О.Гідна праця: теоретико-прикладні засади, причини дефіциту та стратегічні вектори його подолання. *Ринок праці та зайнятість населення науково-практичний журнал*. 2017.№ 4. : http://ipk.edu.ua/journal/journal_arhive/ilovepdf_merged.pdf
27. Конвенція про права осіб з інвалідністю. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
28. Левченко О. Немченко Т. Соціальний розвиток трудового потенціалу в умовах інноваційних трансформацій : моногр.Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2021. 272 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/a98b006e-47b1-4866-bcfe-fcae27b100f5>
29. Лопушняк Г. С., Скидан М.І. Трансформації ринку праці і вищої освіти України в умовах сучасних викликів. *Соціоекономіка та менеджмент: стан, тенденції, управлінські рішення* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених. Київ : КНЕУ, 2022. Ч. 2. С. 8–11. URI <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/37798>
30. Маршавін Ю. М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу : моногр.. К.: Альтерпрес, 2011. 396 с.

31. Марченко І. С. Інфраструктурна підтримка розвитку ринку праці України : моногр. / І. С. Марченко ; Нац. акад. наук України, Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи. К.: Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи, 2013. 150с.
32. Павлюк Т.І. Ринок праці: теорія, методологія, практика: монографія. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ. 2018. 211 с.
33. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
34. Ринок праці та зайнятість в Україні: реалії та перспективи : колективна монографія / За наук. ред. С. Кожем'якіної, С. Калініної. К.: ІПК ДСЗУ. 2018. 424 с.
35. Ринок праці: практикум: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка праці та управління персоналом» / Є.А. Удовицька, Т.В.Павленко, Т.П.Лободзинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2020. 68 с
36. Сибірцев В.В. Інституціональні основи регулювання ринків праці: монографія. В.В. Сибірцев. Харків : Смугаста типографія. 2017. 429 с.
37. Трансформація соціально-трудова сфери в умовах цифровізації економіки: моногр. / О.Ф. Новікова, О.І. Амоша, Ю.С. Залознова, О.О. Хандій, Н.А. Азьмук, Я.В. Остафійчук, Л.Л. Шамілева, О.В. Панькова, І.М. Новак, А.Д. Шастун, О.Ю. Касперович, О.В. Іщенко, Я.Є. Красуліна, Л.П. Амелічева, В.В. Компанієць; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2022. 385 с. URL: <https://ie.org.ua/monografiyi/transformacija-socialno-trudovoi-sferi-v-umovah-cifrovizacii-ekonomiki/>
38. Український ринок праці: імперативи та можливості змін : колективна монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, к.е.н. В.В. Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К. 2018.356 с.
39. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: моногр. / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. О.М. Сохацької. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 478 с.
40. Чернявська О.В. Ринок праці: навч. посіб. К.:«Центр учбової літератури», 2013. 552 с.

Додаткові літературні джерела

41. Альошина Т. Методологічні підходи до визначення сутності поняття «ринок праці». *Економічний простір*. 2024. №191. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1609/1552>
42. Варава В. Фахівець епохи інновацій: сценарій розвитку ринку праці *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. Том 122. №3. 2022. URL: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2022\(122\)03](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2022(122)03)
36. Водянка Л.,Харовська А. Вплив цифрової економіки на тенденції сучасного ринку праці. *Ефективна економіка*. 2022. №1. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3807/82.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
37. Волощук Д. В., Касьянова Н. В.,Вплив цифрових технологій на штучного інтелекту на ринок праці. *Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень*, 2021. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/naukova_diyalnist/Nauk_Konf_Studentov_aspirantov/Mizhnarodna_konf_Priorityety_finansovo-ekonomichnoho_upravlinnia_sichen_2021.pdf#page=147
38. Данич А., Семенишена Р. Розвиток цифрової компетентності в умовах соціально-економічного розвитку. URL: *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 6(11)

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1530>

39. Дяків О.П. Трансформація цінностей зайнятості на платформах «Праця 4.0» та «Індустрія 4.0» *Матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів»*. Тернопіль. ЗУНУ. 2024. С.39-41
40. Дяків О. Корпоративна соціальна відповідальність в стратегії управління персоналом. *Суч. тенденції розвитку екон. систем* : моногр. / за заг. ред. В. І. Гринчуцького. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. С. 223–234.
41. Мазур М., Сіренко К. Ринок праці в країнах Євросоюзу: статистичний аспект. *Підприємництво та інновації*, 2023. № (26), URL: 80-83. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.12>
42. Петрова І. Л. Ринок праці та ринок освіти в єдиній екосистемі. *Теорія і практика розбудови екосистеми соціальної сфери в умовах повоєнного відродження України* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17–18 квіт. 2024 р.) .Київ : КНЕУ, 2024. – С. 292–295 URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3f1d094b-3348-409d-8158-d6e93669d10e/content>
43. Павленко, Н. В. Кобилінська С.Ю. Вплив воєнного стану на ринок праці України *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф.* Вінниця : ХНУВС, 2023.С. 111-113. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/entities/publication/176edcf7-9d0e-45e2-9707-1b5a37de88b0>
44. Чалюк, Ю. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в умовах цифровізації економіки. *Підприємництво та інновації*, 2023. № (26), 70-79. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.11>
45. Черьомухіна, О., Чалюк, Ю., Кириленко, В. Сучасний вимір ринку праці в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство. 2021. № (34)*. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-85>
46. Шамілева Л.Л. Кон'юнктура ринку праці в Україні: проблеми виміру, збалансованості на середньострокову перспективу / Л. Шамілева Л., Шастун А. // «Ринок праці та зайнятість населення» науково-практичний журнал, 2018, № 1. : http://ipk.edu.ua/journal/journal_arhive/merged.pdf